

Narwal

Monodon monoceros

De narwal is een tot 5,5 m lange tandwalvis met een stompe kop. Een rugvin ontbreekt. Het gebit is gereduceerd tot een lange, spiraalvormige slag tand in de linker bovenkaak van de mannetjes; zelden is er ook een tweede slag tand rechts. De vrouwtjes hebben deze tand alleen in aanleg; bij hen groeit die zeer zelden uit. Volwassen dieren zijn donkergrijs, naar onder toe lichter, en sterk donker gevlekt. Oude dieren worden grotendeels wit.

► Verspreidingsgebied; dwaalgast in de Noordzee.
Range; vagrant in the North Sea.

▼ Narwal, vrouwtje, gevangen in de Zuiderzee op 11 maart 1912. Foto D. Schooneboom.
Narwhal, female, captured in the former Zuiderzee, 11 March 1912.

Areaal

De narwal is een hoogarctische soort, die zich ophoudt in en rondom het pakijns. Hij vertoont zich zelden in zuidelijker wateren.

Voorkomen in Nederland

De narwal is een uiterst zeldzame gast in de Noordzee; er is een stranding bekend van de Elbmond in Duitsland in 1736 (MOHR 1931) en er zijn vier strandingen gedocumenteerd van de Britse oostkust: 1648, 1736, 1800 en 1808. In 1949 zijn twee dieren waargenomen bij de Orkney-eilanden en strandden er twee in de monding van de Theems (MARTIN & EVANS 2008B). De enige vondst in Nederland betreft een 4 m lang vrouwtje, dat op 11 maart 1912 werd gevangen in de Zuiderzee ter hoogte van de zandplaat De Hond, tussen Kampen en Elburg (VAN DEINSE 1931, DE VEER 1912, WEBER 1912, 1922). Het skelet en een beschilderd model van dit dier bevonden zich in het Zoölogisch Museum van Amsterdam, thans in Naturalis. De slag tand die in 1926 werd opgevist bij de Doggersbank, is wellicht door mensen versleept (VAN DEINSE 1931).

Chris Smeenk & Kees (C.J.) Camphuysen

SUMMARY

Narwhal *Monodon monoceros*

On 11 March 1912, a 4 m long female was captured in the former Zuiderzee (now the freshwaterlake IJsselmeer), between Kampen and Elburg.